

Uchwała 160/28/2006
Prezydium Zarządu Głównego Związku OSP RP
z dnia 11 kwietnia 2006 r.

w sprawie: wzorcowych programów szkolenia Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych
i wzorcowej dokumentacji kursów Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych.

Na podstawie § 25 pkt.9 statutu Związku OSP RP Prezydium Zarządu Głównego
Związku OSP RP

p o s t a n a w i a

§ 1

Przyjąć do stosowania w oddziałach Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP:

- I. Wzorcowe programy szkolenia Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych.
- II. Wzorcową dokumentację kursów Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych stanowiącą załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2

Upowszechnić materiał o którym mowa w § 1 w formach dostępnych dla oddziałów
Związku OSP RP.

§ 3

Powierzyć wykonanie uchwały Prezesowi Zarządu Głównego Związku OSP RP.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący obrad
Prezes ZG ZOSP RP

Waldemar Pawlak

**ZARZĄD GŁÓWNY
ZWIĄZKU
OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH RP**

**I. WZORCOWE PROGRAMY SZKOLENIA
MŁODZIEŻOWYCH DRUŻYN POŻARNICZYCH**

- 1. KANDYDATÓW**
- 2. CZŁONKÓW**
- 3. DOWÓDCÓW**

**II. WZORCOWA DOKUMENTACJA KURSÓW
MŁODZIEŻOWYCH DRUŻYN POŻARNICZYCH**

Wprowadzenie

Organizacja Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych służy wychowaniu i przygotowaniu młodzieży do pracy dla dobra Ojczyzny, w szczególności do ochrony środowiska, dorobku kulturalnego i materialnego przed pożarami, klęskami żywiołowymi i nagłymi zagrożeniami. Sposobić ma także w przyszłości do działalności w zespołach ratowniczych.

Idee tworzenia i funkcjonowania drużyn młodzieżowych, a wyrażone w rocie ślubowania młodych strażaków, niosą treści etyczne i humanitarne. Wskazują kierunki wychowania, które powinny zmierzać ku rozwijaniu braterstwa, dzielności i odwagi, stałej pracy nad sobą oraz do rozwoju w dążeniu do bezpieczeństwa powszechnego. Wychowanie dzieci i młodzieży skupionej wokół Ochotniczych Straży Pożarnych powinno opierać się na tradycji ochotniczego pożarnictwa, wywiedzionej z idei humanitaryzmu i patriotyzmu, oraz winno dążyć do kultywowania i upowszechniania tych idei.

Duża rola przypadać w tej mierze powinna instruktorom i opiekunom drużyn, którzy dążąc do kształtowania oczekiwanych postaw wychowanków muszą szanować ich indywidualność. Dostarczać muszą dobrych wzorców, i organizować pozytywne doświadczenia podopiecznych. W toku pracy przestrzegać muszą funkcjonujących zasad postępowania wychowawczego i dydaktycznego.

Przedstawiony zbiór programów kursów stanowi spójną całość, pozwalając na przygotowanie członków drużyn młodzieżowych do pracy na różnych poziomach organizacyjnych, uwzględniając zarazem możliwości percepcyjne.

Kształcenie członków MDP nie jest przygotowaniem ich do pracy w zespołach ratowniczych. Przedstawione treści nauczania mają natomiast pobudzić zainteresowanie społeczną służbą ratowniczą, pozwolić na realizację potrzeb w zakresie kontaktów z rówieśnikami, rozwijanie potrzeby działania na rzecz lokalnej społeczności. Treści programowe powinny być realizowane także poprzez zabawę.

Programy stanowią jednocześnie element edukacji młodzieży do bezpieczeństwa powszechnego. Pozwalają poznać niektóre z zagrożeń i przygotować do przeciwdziałania im, a także współdziałania w usuwaniu ich skutków. Treści programowe jak i metody pracy dostosowane zostały do różnych grup wiekowych. Dostosowując się do krajowego systemu edukacyjnego proponujemy rozszerzenie zasięgu oddziaływania o dzieci z młodszych klas szkół podstawowych, wprowadzając grupę kandydatów na członków MDP, zwanych „**kandydatami**”. Mogą oni stanowić samoistne drużyny, mogą też być włączone do zespołów członków MDP i objęci wówczas indywidualną opieką. Program ten ma kształcić dzieci w zakresie popularyzacji działalności Ochotniczych Straży Pożarnych.

Dla młodzieży ze starszych klas szkół podstawowych, gimnazjów i liceów (odpowiedników) przewiduje się odbycie kursów **członków MDP**, a dla pełniących funkcje dowódcze (lub wykazujących cechy przywódcze i przewidzianych do objęcia) – kurs **dowódców MDP**. Osoby podejmujące się trudu organizowania pracy MDP (opiekunowie, instruktorzy), a nie posiadający przygotowania pedagogicznego, mogą być kierowane na kurs **instruktorów MDP**.

Zwrócić należy uwagę na przejście poszczególnych stopni kształcenia, jakkolwiek program kursu instruktorskiego umożliwi na uczestniczenie w nim osób, które nie odbyły kursów wcześniejszych dla członków i dowódców MDP.

Organizowanie kursów przez poszczególne OSP lub ogniwa związkowe we współdziałaniu z terenowymi komendami PSP umożliwi uwzględnienie lokalnych problemów, potrzeb i możliwości.. Dla ułatwienia w części V zawarta została przykładowa dokumentacja realizowanych kursów, a w miarę potrzeb podczas kursu oraz całorocznej pracy z młodzieżą zaleca się korzystanie z książki pracy MDP wydanej w serii „ABC Strażaka” (ZOW ZOSP RP Gdańsk 2003).

Prowadząc zajęcia należy unikać podawania nadmiaru szczegółów technicznych sprzętu czy też bezpieczeństwa budynków, ograniczając wiadomości do podstawowych parametrów użytkowych. Uważać należy na posługiwanie się pojęciami przystępnymi dla młodzieży, odchodząc od ściśle naukowego ujmowania zagadnień, szczególnie w dziedzinie psychologii i pedagogiki. Z całą stanowczością przestrzegane muszą być zasady bezpieczeństwa i higieny zajęć.

Realizacja programu ma stanowić element wychowawczy, pozwalający na wyzwolenie spontaniczności i zabawy. Wskazać na różnorodne formy i możliwości organizacji pracy młodzieży, by przez umiejętne zagospodarowanie czasu zbiórek umożliwić rytmiczną, całoroczną pracę.

W zamiarze chcielibyśmy umożliwić powstawanie drużyn młodzieżowych specjalizujących się w ochronie przeciwpożarowej, także jako drużyn środowiskowych, szkolnych, harcerskich itp. nad którymi opiekę sprawować będą miejscowe jednostki OSP lub PSP.

W programach nie stawiamy warunku by uczestnicy kursów legitymowali się dobrym stanem zdrowia stwierdzanym przez lekarza, nie są to bowiem strażacy, a udział w pracach drużyny ma aspekt uspołeczniający i wkracza w obszar nauczania zasad bezpieczeństwa powszechnego. Potwierdzenie stanu zdrowia wymagane może być w przypadku udziału w zawodach pożarniczych.

Konstrukcja programów nie zadowoli tych, którzy sens istnienia drużyn młodzieżowych upatrują tylko w udziale w zawodach sportowo-pożarniczych.

**WZORCOWY PROGRAM SZKOLENIA
MŁODZIEŻOWYCH DRUŻYN POŻARNICZYCH**

Część I. 1.

KANDYDACI

1. Cele szkolenia.

Celem realizacji programu jest przygotowanie dzieci do przyszłej pracy społecznej na rzecz ochrony przeciwpożarowej i ewentualnej służby w szeregach OSP. Program służy szkoleniu dzieci i młodzieży do szeroko rozumianego bezpieczeństwa powszechnego oraz popularyzacji działalności Ochotniczych Straży Pożarnych.

Szkolenie według niniejszego programu ma na celu popularyzację wśród dzieci poprzez zabawę działalności MDP i OSP oraz zrealizowanie ich zamierzenia stania się pełnoprawnym członkiem drużyny.

2. Warunki przyjęcia kandydatów:

- zainteresowanie działalnością MDP i OSP,
- wiek umożliwiający przyjęcie do MDP zgodnie ze statutem OSP i regulaminem MDP,
- pisemna zgoda rodziców lub opiekunów na udział w pracach drużyny.

3. Wskazówki metodyczne.

Dominującą formą pracy ma być zabawa. W procesie realizacji programu należy nawiązać do potrzeb i warunków środowiska lokalnego, w którym prowadzić będą działalność członkowie drużyny.

Zajęcia powinny być prowadzone w sposób dostosowany do możliwości poznawczych i fizycznych dzieci.

Podejmując wysiłki ku uspołecznianiu dzieci i kształtowaniu umiejętności pracy w zespole, zwracać też uwagę na zasadę indywidualizacji pracy z dzieckiem.

4. Organizacja szkolenia.

Szkolenie można organizować w następujących formach:

- nauczania prowadzonego cyklicznie na zbiórkach w dniach i w czasie dogodnym dla uczestników,
- nauczania w czasie obozu szkoleniowo-wypoczynkowego. Program ten stanowi wówczas integralną część całego planu obozowej pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Szkolenie dzieci prowadzą strażę pożarną, przy których ma być lub jest zorganizowana drużyna lub które sprawują fachową opiekę nad drużyną, w tym także innych organizacji społecznych i młodzieżowych.

Organizatora pracy obowiązuje:

- wybór formy szkolenia,
- zapewnienie odpowiednio przygotowanych opiekunów i instruktorów,
- przygotowanie środków i materiałów dydaktycznych,

Uczestnicy programu szkolenia otrzymują **dyplomy poświadczające przygotowanie do pracy w szeregach Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej.**

Formę dyplomu pozostawia się do uznania dla organizatorów pracy z dziećmi. Wręczenie dyplomu musi mieć charakter uroczysty. Uroczystość powinno być też organizowanie przyjęcie kandydata do drużyny.

5. Plan pracy.

- „Gdzie pracują strażacy” - wizyta w jednostce OSP, PSP.
- „Chcę być strażakiem” - spotkania z członkami OSP i funkcjonariuszami PSP.
- „Jestem bezpieczny” - przybliżenie roli straży pożarnych w zapewnieniu bezpieczeństwa.
- „Czym gasimy pożary” – poznanie wyposażenia jednostek straży pożarnej.
- „Żeby było bezpiecznie” – poznanie uzbrojenia osobistego i środków ochrony osobistej strażaka.
- Pomoc w konserwacji sprzętu „w mojej” jednostce straży.
- Podstawy musztry – postawa zasadnicza, zbiórka, odliczanie.
- „Spotkanie z weteranem strażackiej służby”.
- „Dbamy o tradycję i zabytki” – opieka nad starym sprzętem.
- Dlaczego musimy troszczyć się o bezpieczeństwo pożarowe?
- Dlaczego musimy chronić przyrodę?
- „Jak Wojtek został strażakiem?” - główne przyczyny powstawania pożarów w gospodarstwach domowych.
- „Strażak Wojtek jedzie na obóz” - przygotowujemy bezpieczne miejsce biwakowania i bezpieczne ognisko.
- Udział w konkursie plastycznym - „Młodzież zapobiega pożarom”.
- Przygotowanie i udział w „Ogólnopolskim Turnieju Wiedzy Pożarniczej”.
- Gry terenowe.
- Zabawy tematyczne.
- Piosenka strażacka.
- Udział w obchodach „Dnia Strażaka”.
- Organizacja „Dnia Dziecka”.
- Przygotowanie spotkania z okazji „Dnia Matki”, „Dnia Ojca”, „Dnia Babci i Dziadka”.

Są to przykładowe formy pracy z dziećmi, które można wykorzystać do zaplanowania i przeprowadzenia w trakcie realizacji programu kształcenia kandydatów do MDP.

**WZORCOWY PROGRAM SZKOLENIA
MŁODZIEŻOWYCH DRUŻYN POŻARNICZYCH**

Część I. 2.

CZŁONKOWIE

A. Wskazówki organizacyjno – metodyczne

1. Cele szkolenia.

Celem szkolenia według niniejszego programu jest przygotowanie członków MDP do pracy społecznej na rzecz ochrony przeciwpożarowej i ewentualnej służby w szeregach OSP. Program służy też szkoleniu młodzieży do szeroko rozumianego bezpieczeństwa.

W wyniku nauczania absolwent powinien umieć:

- przedstawić organizację ochrony przeciwpożarowej w kraju, ochotniczych straży pożarnych i Związku OSP RP,
- przedstawić regulaminowe zadania MDP,
- scharakteryzować czynniki zagrożenia pożarowego oraz przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- upowszechnić wiedzę o bezpieczeństwie pożarowym w swoim środowisku,
- opisać system zaopatrzenia wodnego,
- zastosować podręczny sprzęt gaśniczy,
- wykonać czynności w zastępie gaśniczym stosownie do zajmowanej funkcji,
- zająć stanowisko gaśnicze,
- zachować się w mundurze i zastosować zasady służby wewnętrznej,
- udzielić pierwszej pomocy.

2. Warunki przyjęcia uczestników:

- przynależność do MDP przy OSP lub innej drużyny środowiskowej zajmującej się m.in. problematyką ochrony przeciwpożarowej (np. drużyny harcerskie, szkolne, PCK i inne),
- wiek do 18 lat,
- pisemna zgoda rodziców lub opiekunów na udział w szkoleniu.

3. Wskazówki metodyczne.

W procesie realizacji programu należy nawiązać do potrzeb i warunków środowiska lokalnego, w którym prowadzić będą działalność członkowie drużyny.

Zajęcia powinny być prowadzone w sposób dostosowany do możliwości poznawczych i fizycznych młodzieży. W toku zajęć dydaktycznych należy stosować i racjonalnie łączyć różne metody nauczania: pogadankę, opowiadanie, opis, metodę problemową, pokaz, ćwiczenia itp. Przy doborze metod nauczania należy brać pod uwagę: cele szkolenia, materiał nauczania i szczegółowe zadania dydaktyczne.

W procesie kształcenia umiejętności i nawyków powinny wystąpić następujące etapy:

- uświadomienie słuchaczom nazwy i znaczenia danej umiejętności,
- sformułowanie na podstawie wcześniej opanowanych wiadomości reguł postępowania,
- wzorcowe wykonanie danej czynności przez instruktora,
- pierwsze czynności słuchaczy wykonane przy stałej kontroli ze strony instruktora,
- systematyczne i samodzielne wykonywanie przez słuchaczy ćwiczeń rozłożonych odpowiednio w czasie.

Zajęcia praktyczne należy poprzedzić instruktażem wstępnym, w czasie którego instruktor zapoznaje słuchaczy z tematem zajęć, procesem ćwiczenia umiejętności, organizacją ćwiczeń, budową sprzętu, zasadami bhp oraz pobudza ich motywację do starannego wykonania ćwiczeń i zadań.

W toku ćwiczenia umiejętności instruktor kontroluje poprawność ich wykonania, a w razie zauważenia błędów koryguje je w ramach instruktażu indywidualnego.

W ostatniej fazie zajęć należy przeprowadzić instruktaż końcowy, na który składa się podsumowanie zajęć, analiza popełnionych podczas ćwiczenia błędów i ich przyczyn oraz ocena wyników ćwiczeń.

Zajęcia praktyczne powinny być prowadzone w małych grupach do 10 osób.

4. Organizacja szkolenia.

Szkolenie według niniejszego programu powinno objąć wszystkich członków MDP tworzonych przy OSP, natomiast członkowie innych organizacji według własnych potrzeb, uznania i zainteresowań.

Szkolenie można organizować w następujących formach:

- jednorazowego sześciodniowego kursu,
- nauczania prowadzonego cyklicznie na zbiórkach w dniach i w czasie dogodnym dla uczestników kursu,
- nauczania w czasie obozu szkoleniowo-wypoczynkowego. Program ten stanowi wówczas integralną część całego planu obozowej pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Szkolenie członków MDP prowadzą straże pożarne, przy których zorganizowana jest drużyna lub które sprawują fachową opiekę nad drużyną, w tym także innych organizacji społecznych i młodzieżowych.

Zajęcia na kursie prowadzić mogą:

- członkowie OSP posiadający ukończone szkolenie podstawowe strażaków ratowników OSP i szkolenie instruktorów MDP lub przygotowanie pedagogiczne,
- inne osoby o odpowiednim przygotowaniu merytorycznym i pedagogicznym (strażacy PSP, lekarze, nauczyciele itp.)

Organizatora szkolenia obowiązują:

- wybór formy szkolenia,
- zapewnienie odpowiednio przygotowanych instruktorów,
- przygotowanie środków i materiałów dydaktycznych,
- powołanie słuchaczy kursu,
- zgłoszenie miejsca i terminu nauczania oraz liczby słuchaczy do właściwej, nadrzędnej jednostki organizacyjnej ZOSP RP,
- prowadzenie dokumentacji nauczania (lista obecności, dziennik zajęć).

Szkolenie należy zakończyć sprawdzianem składającym się z dwóch części obejmujących: przygotowanie teoretyczne (testy, pytania, zadania do samodzielnego opracowania itp.) i praktyczne (ćwiczenia, zajęcia praktyczne itp.). Zwieńczeniem kursu może być też zorganizowanie i przeprowadzenie eliminacji do Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej.

Słuchacze, którzy osiągną pozytywne wyniki z obu części sprawdzianu otrzymują zaświadczenia o ukończeniu **kursu członków Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych OSP**, upoważniające do odbycia kursów dla dowódców, a dalej instruktorów MDP OSP. Zaświadczenia według określonego wzoru wydaje organizator kursu, który jest zobowiązany do prowadzenia ewidencji wydanych zaświadczeń.

Wiadomości i umiejętności nabyte podczas szkolenia należy systematycznie uaktualniać, rozszerzać i pogłębiać w toku samokształcenia. Powinny stanowić one podstawę do szukania nowych interesujących form pracy drużyn młodzieżowych, wykraczających poza stereotypowy udział w zawodach pożarniczych.

5. Plan nauczania.

Lp	Przedmiot nauczania	Liczba godzin		
		Teoria	Praktyka	Razem
1.	Zagadnienia ogólne	4	6	10
2.	Zapobieganie pożarom i miejscowym zagrożeniom	3	1	4
3.	Technika pożarnicza	1	9	10
4.	Ratownictwo	3	13	16
O g ó ł e m:		11	29	40

Użycie celowo określeń: „teoria” i „praktyka” zamiast „wykład” i „ćwiczenia” wskazuje na możliwość wykorzystania wszelkich metod i form pracy dydaktyczno-wychowawczej. Podział czasu pracy na oba zakresy jest natomiast tylko wskazówką umożliwiającą organizatorom sprawniejsze planowanie i organizację zajęć.

B. Treści szkolenia

I. Zagadnienia ogólne.

Lp	T e m a t z a j ę ć	Teoria	Praktyka	Razem
1.	Organizacja ochrony przeciwpożarowej	1	-	1
2.	Młodzieżowe drużyny w OSP	1	-	1
3.	Służba wewnętrzna	1	1	2
4.	Musztra	-	2	2
5.	Zawody sportowo – pożarnicze	-	1	1
6.	Formy działalności OSP i MDP	1	2	3
Razem:		4	6	10

1. Organizacja ochrony przeciwpożarowej – 1 t.

Pojęcie ochrony przeciwpożarowej. Ochrona przeciwpożarowa powszechnym obowiązkiem obywatelskim. Krajowy system ratowniczy. Państwowa Straż Pożarna. Ochotnicze Straże Pożarne – zadania statutowe, władze (walne zebranie, zarząd, komisja rewizyjna). Związek OSP RP.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- scharakteryzować podstawowe zadania ochrony przeciwpożarowej,
- wymienić podstawowe obowiązki osób fizycznych i prawnych zapewniające skuteczną ochronę przeciwpożarową obiektów i terenów,
- zdefiniować pojęcia: pożar, miejscowe zagrożenie, klęska żywiołowa, działania ratownicze,
- wymienić jednostki ochrony przeciwpożarowej i omówić ich główne zadania,
- scharakteryzować organizację ochotniczych straży pożarnych i Związku,
- określić władze statutowe OSP i omówić zakres ich kompetencji i obowiązków,
- rozróżnić funkcyjnych OSP po noszonych przez nich oznakach funkcji.

2. Młodzieżowe drużyny w OSP – 1 t.

Cele i zadania MDP. Członkowie drużyny – prawa i obowiązki. Wewnętrzna organizacja drużyny. Rada drużyny i jej obowiązki. Regulamin umundurowania. Funkcje i oznaki funkcyjne. Odznaka „Drużyna Młodzieżowa OSP” – I, II i III stopnia. Specjalności MDP – zasady zdobywania i przyznawania.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wskazać cele i zadania jakie stoją przed członkami MDP,
- scharakteryzować wewnętrzną organizację drużyny,
- wymienić prawa i obowiązki członków MDP,
- nosić regulaminowe umundurowanie,
- rozróżnić funkcyjnych na podstawie oznakowań stopni,
- omówić zasady zdobywania odznak członków MDP,
- znać regulamin zdobywania specjalności pożarniczych.

Uwaga: w ramach tematu należy zapoznać i zainteresować słuchaczy regulaminem zdobywania specjalności pożarniczych, nie zaś zdobywać dane specjalności, co powinno mieć miejsce w ramach odrębnych zbiorów temu celowi poświęconych i angażujących tych, którzy chcą je zdobyć.

3. Służba wewnętrzna – 1 t., 1 pr.

Zasady zależności służbowej. Stopnie pożarnicze. Zależność – starszy i młodszy, przełożony a podwładny. Droga służbowa. Wydawanie i wykonywanie rozkazów. Wystąpienia w umundurowaniu.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wyjaśnić występujące zależności służbowe w formacjach mundurowych,
- wymienić i rozpoznać stopnie funkcyjne w OSP i MDP oraz stopnie służbowe w PSP,
- przedstawić się i zameldować,
- wymienić kto i kiedy uprawniony jest do wydawania rozkazów,
- omówić okoliczności i zasady występowania w mundurze.

4. Musztra – 2 pr.

Postawa zasadnicza i swobodna. Zwroty w miejscu. Marsz. Oddawanie honorów. Zbiórka. Odliczanie. Odstępowanie. Występowanie i wstępowanie do szyku. Zagięcie skrzydeł. Marsz i zatrzymywanie się.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- oddać honor w nakryciu i bez nakrycia głowy,
- przyjąć postawę zasadniczą i swobodną,
- wykonać zwroty w miejscu i w marszu,
- przemaszerować oraz zatrzymać się,
- wykonać zbiórkę w szeregu i dwuszeregu,
- wykonać czynności w szyku: równanie i krycie, odliczanie, odstępowanie i łączenie, występowanie i wstępowanie.

Uwaga: zajęcia z musztry mają stanowić przyczynek do kształtowania postaw właściwych dla członków zespołów wyróżniających się mundurem, mają wpłynąć też na zachowanie tożsamości organizacyjnej i dyscypliny. W odniesieniu do uczestników kursów z innych organizacji młodzieżowych podstawy musztry dają ogólne pojęcie o dyscyplinie właściwej dla organizacji mundurowych. Opanowanie w miarę perfekcyjne zasad musztry zostawia się do uznania opiekunom drużyn i może to następować w toku bieżącej pracy zespołu.

5. Zawody sportowo-pożarnicze – 1 pr.

Obowiązujące regulaminy zawodów sportowo-pożarniczych dla MDP. Konkurencje zawodów. Ocena. Zasady przeprowadzania.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić konkurencje rozgrywane w ramach obowiązujących regulaminów zawodów sportowo-pożarniczych,
- omówić zasady oceny poszczególnych konkurencji.

Uwaga: temat ma zainteresować słuchaczy tą formą pracy, nie zaś do zawodów przygotować, co powinno mieć miejsce w ramach odrębnych zbiórek temu celowi poświęconych i angażujących tych, którzy chcą się tym zająć.

6. Formy działalności OSP i MDP – 1 t., 2 pr.

Działalność kulturalno-oświatowa – cele, formy. Współdziałanie z innymi organizacjami młodzieżowymi i społecznymi w zakresie popularyzacji zagadnień ochrony przeciwpożarowej. Izby pamięci i kącki pożarnicze. wystawy pożarnicze. Kroniki pracy OSP i MDP. Działalność sportowo-rekreacyjna. Gry świetlicowe. Gry zespołowe.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- przedstawić cele i formy pracy kulturalno-oświatowej prowadzonej w OSP i MDP,
- podjąć współpracę z innymi organizacjami młodzieżowymi,
- zebrać materiały do kroniki drużyny,
- przygotować dowolną imprezę o charakterze kulturalno-oświatowym,
- zorganizować w drużynie lub jednostce OSP turniej gier świetlicowych,
- przygotować dla drużyny imprezę o charakterze sportowo-rekreacyjnym (wycieczkę, zlot, spływ itp.),
- omówić zasady obowiązujące w wybranej grze zespołowej (piłka nożna, siatkówka, koszykówka, piłka ręczna itp.).

II. Zapobieganie pożarom i miejscowym zagrożeniom.

Lp	Temat zajęć	Teoria	Praktyka	Razem
1.	Proces palenia a pożar	1	-	1
2.	Przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów	1	-	1
3.	Zasady zapobiegania pożarom	1	-	1
4.	Upowszechnianie wiedzy o bezpieczeństwie pożarowym	-	1	1
Razem:		3	1	4

1. Proces palenia a pożar – 1 t.

Charakterystyka procesu spalania i niezbędne ku temu warunki. Palenie się ciał stałych, cieczy i gazów. Zjawiska towarzyszące procesowi palenia.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wskazać czynniki niezbędne do zaistnienia procesu spalania,
- scharakteryzować wpływ tych czynników na przebieg procesu spalania,
- scharakteryzować zjawiska towarzyszące spalaniu,
- omówić wpływ produktów spalania na bezpieczeństwo istot żywych i środowiska,
- omówić przebieg spalania w zależności od stanu skupienia substancji palnych.

2. Przyczyny powstawania i rozprzestrzenienia się pożarów – 1 t.

Nieostrożność w używaniu ognia otwartego. Pozostawienie dzieci bez opieki. Niewłaściwy stan techniczny instalacji ogrzewczych, elektroenergetycznych, gazowych, wentylacyjnych, odgromowych. Maszyny i silniki o napędzie spalinowym i elektrycznym. Samozapalenie.

Warunki sprzyjające rozprzestrzenianiu się pożarów: materiały budowlane, rodzaj zabudowy, kanały instalacyjne, ogólny nieład, brak umiejętności podjęcia skutecznego przeciwdziałania.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić podstawowe przyczyny powstawania pożarów,
- wymienić przyczyny pożarów związanych z działaniem człowieka,
- omówić możliwości rozprzestrzeniania się pożarów,
- omówić podstawowe warunki bezpieczeństwa pożarowego, które muszą być spełnione w gospodarstwach domowych.

3. Zasady zapobiegania pożarom i miejscowym zagrożeniom – 1 t.

Zapobieganie pożarom w szkołach, przedszkolach, kinach, salach widowiskowych, sklepach. Zabezpieczenie przeciwpożarowe gospodarstw rolnych, prac żniwnych. Ochrona przeciwpożarowa terenów leśnych. Powodzie, zagrożenia ekologiczne, chemiczne i techniczne.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić podstawowe warunki bezpieczeństwa w obiektach użyteczności publicznej (placówkach oświatowych, salach widowiskowych),
- przedstawić warunki bezpieczeństwa pożarowego podczas żniw,
- omówić zasady bezpiecznego składowania płodów rolnych,
- omówić warunki bezpieczeństwa pożarowego w lasach,
- omówić zasady zachowania warunków bezpieczeństwa pożarowego podczas wycieczek,
- przygotować bezpieczne ognisko,
- wymienić zagrożenia dla środowiska i ludzi.

4. Upowszechnianie wiedzy o bezpieczeństwie pożarowym – 1 pr.

Straty popożarowe. Znaczenie oddziaływań prewencyjnych dla gospodarki narodowej. Popularyzacyjna zagadnień dot. bezpieczeństwa pożarowego. Opracowanie materiałów informacyjnych.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- przedstawić sposoby oddziaływania informacyjnego w zakresie bezpieczeństwa pożarowego,
- przygotować dowolne materiały informacyjny.

III. Technika pożarnicza.

Lp	Temat zajęć	Teoria	Praktyka	Razem
1.	Uzbrojenie osobiste i sprzęt ochrony osobistej	-	1	1
2.	Środki gaśnicze i podręczny sprzęt gaśniczy	1	1	2
3.	Wężę pożarnicze i armatura wodna	-	2	2
4.	Sprzęt ratownictwa technicznego, chemicznego, ekologicznego	-	2	2
5.	Drabiny pożarnicze	-	1	1
6.	Sprzęt transportowy i motopompy	-	1	1
7.	Zaopatrzenie wodne	-	1	1
Razem:		1	9	10

1. Uzbrojenie osobiste i sprzęt ochrony osobistej – 1 pr.

Elementy uzbrojenia osobistego. Prawidłowe zakładanie i posługiwanie się uzbrojeniem osobistym. Sprzęt ochrony dróg oddechowych – aparaty powietrzne.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić elementy uzbrojenia osobistego i wskazać jego zastosowanie,
- założyć uzbrojenie osobiste,
- przeprowadzić jego bieżącą konserwację,
- omówić przeznaczenie oddechowych aparatów powietrznych,
- wymienić rodzaje aparatów oddechowych,
- wymienić sytuacje, w których użycie aparatów jest konieczne,
- sprawdzić i dopasować maskę do aparatów oddechowych,
- wykonać czynności sprawdzające aparaty oddechowe przed i po zakończeniu pracy.

2. Środki gaśnicze i podręczny sprzęt gaśniczy – 1 t., 1 pr.

Woda – jej działanie gaśnicze i zakres stosowania. Piana gaśnicza – rodzaje, mechanizm gaśniczy. Gazy obojętne, halony (zamienniki) i proszki – ich mechanizm gaśniczy i zastosowanie. Grupy pożarów. Gaśnice płynowe, śniegowe, proszkowe – zasady użycia, uruchamianie. Hydronetki. Koce gaśnicze.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić sposoby przerywania procesu spalania przez: usunięcie materiału palnego, odcięcie dopływu tlenu, odbieranie ciepła,
- dokonać podziału środków gaśniczych,
- opisać właściwości, przeznaczenie i zakres stosowania środków gaśniczych,
- omówić sposoby podawania różnych środków gaśniczych,
- dokonać wyboru właściwego środka gaśniczego w określonych sytuacjach pożarowych,
- omówić grupy pożarów i przyporządkować im odpowiednie gaśnice,
- wykonać gaszenie za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnica płynowa, śniegowa, hydronetka, koc gaśniczy),

3. Wężę pożarnicze i armatura wodna – 2 pr.

Wężę tłoczne i ssawne – ich rodzaje, budowa, przeznaczenie. Armatura wodna – smok, pływak, łączniki, prądownice wodne i pianowe, rozdzielacz, zbieracz. Stojak i klucz hydrantowy. Sprzęt do obsługi węży – klucze, bandaże, podpinki, mostki, siodełka.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić i rozróżnić sprzęt wchodzący w skład armatury wodnej,
- omówić przeznaczenie i podstawowe parametry użytkowe poznanego sprzętu,
- budować i zabezpieczyć linię ssawną prowadzoną poziomo,
- rozwijać węże tłoczne,
- łączyć i rozłączać węże tłoczne z nasadami pomp, między sobą, z prądownicami i innym sprzętem armatury wodnej,
- odwadniać i zwijać linie węzowe,
- stosować zasady bhp podczas budowy linii węzowych,
- przeprowadzić bieżącą konserwację sprzętu.

4. Sprzęt ratownictwa technicznego, chemicznego, ekologicznego – 2 pr.

Zestaw ratownictwa drogowego. Ubrania ratownictwa chemicznego. Sorbenty i neutralizatory.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić i rozróżnić rodzaje sprzętu stosowanego w ratownictwie drogowym,
- omówić przeznaczenie poszczególnych elementów zestawu ratownictwa drogowego,
- wskazać miejsce rozmieszczenia sprzętu.

5. Drabiny pożarnicze – 1 pr.

Drabiny przystawne D3,8, D5, drabiny nasadkowe, drabina słupkowa, drabina D10W. Technika wchodzenia i schodzenia po drabinie.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić rodzaje drabin przenośnych,
- wymienić zasięg poszczególnych typów drabin,
- rozróżnić drabiny przenośne na podstawie ich budowy,
- wejść i zejść po drabinie,
- wymienić zasady bhp podczas sprawiania drabin.

6. Sprzęt transportowy i motopompy – 1 pr.

Wyposażenie samochodu znajdującego się w macierzystej jednostce OSP. Motopompy i autopompy – przeznaczenie, ogólne zasady budowy i eksploatacji.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić wyposażenie samochodu i sposób rozmieszczania sprzętu,
- zlokalizować sprzęt rozmieszczony w samochodzie,
- omówić przeznaczenie motopomp i autopomp,
- omówić warunki jakie muszą być spełnione dla zassania i podania wody,
- omówić zasady bieżącej konserwacji pomp.

7. Zaopatrzenie wodne – 1 pr.

Zbiorniki naturalne i sztuczne. Zasady budowy bądź przygotowania punktów czerpania wody. Sieć hydrantowa.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- sklasyfikować źródła zaopatrzenia wodnego,
- zlokalizować punkty czerpania wody na podstawie ich oznakowania,
- omówić przygotowanie punktu czerpania wody przy zbiorniku i cieku wodnym,
- rozróżnić rodzaje hydrantów,
- zlokalizować hydranty na podstawie oznakowania.

IV. Ratownictwo.

L p	T e m a t z a j ę ć	Teoria	Praktyka	Razem
1.	Organizacja zastępów pożarniczych	-	2	2
2.	Środki łączności i alarmowania	1	-	1
3.	Zasady zachowania się w przestrzeniach zagrożonych pożarem	-	2	2
4.	Podstawy taktyki walki z pożarem	1	3	4
5.	Podstawy działań ratowniczych podczas katastrof i wypadków masowych	1	2	3
6.	Pierwsza pomoc medyczna	-	4	4
Razem:		3	13	16

1. Organizacja zastępów pożarniczych – 2 pr.

Organizacja zespołu ratowniczego w OSP. Podział funkcji w zastępie ratowniczym. Czynności przypisane poszczególnym funkcyjnym.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić zasady organizacji oddziału bojowego w OSP,
- wyjaśnić na czym polega utrzymanie gotowości bojowej,
- dokonać podziału funkcji w zastępie 6 i 4 osobowym,
- wymienić czynności przypisane poszczególnym funkcyjnym podczas rozwinięcia bojowego, zwijania sprzętu, i po powrocie do straźnicy,
- omówić zasady zachowania się podczas jazdy do akcji i powrotu.

2. Środki łączności i alarmowania – 1 t.

Sposoby alarmowania straży pożarnych. System i środki łączności. Alarm w OSP i zachowanie się strażaków. Łączność na miejscu akcji ratowniczej. Obowiązki strażaka łącznika.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- zawiadomić służby ratownicze o zaistniałym zdarzeniu,
- omówić zasady ogłaszania alarmu w OSP,
- zachować się po ogłoszeniu alarmu,
- nawiązać kontakt telefoniczny i radiowy z właściwym terenowo Stanowiskiem Kierowania,
- pełnić funkcję łącznika i przekazać meldunki oraz polecenia.

3. Zasady zachowania się w przestrzeniach zagrożonych pożarem – 2 pr.

Poruszanie się w przestrzeniach zagrożonych pożarem – otwieranie przejść, wchodzenie i wychodzenie z obiektu. Ochrona przed promieniowaniem cieplnym i dymem – stosowanie doraźnych środków ochrony. Poruszanie się w strefie zagrożonej substancjami toksycznymi i wybuchowymi. Pomoc w zabezpieczeniu ratowanych ludzi, zwierząt i mienia. Opieka nad poszkodowanymi.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić zasady wejścia do palącego się pomieszczenia otwierając drzwi ze skrzydłem skierowanym do wewnątrz i na zewnątrz obiektu,
- odczytać informacje ze znaków i tablic umożliwiających rozpoznanie wodne, określających warunki ewakuacji i bezpieczeństwa,
- omówić jak bezpiecznie pokonać strefę promieniowania cieplnego i poruszać się w przestrzeni zadymionej,
- opisać sposób przeprowadzenia przez strefę zadymienia i promieniowania cieplnego innej osoby,
- omówić zasady wyprowadzania zwierząt ze strefy zagrożenia,
- omówić zasady ewakuacji i zabezpieczenia mienia,
- otoczyć opieką osoby wyprowadzane ze strefy zagrożenia.

4. Podstawy taktyki ratowniczej– 1 t., 3 pr.

Rozpoznanie zdarzenia i ocena sytuacji. Oznakowanie miejsca zdarzenia. Podstawowe formy działań taktycznych – natarcie, obrona (bliższa i dalsza), działania połączone. Elementy terenu akcji gaśniczej. Pożary budynków – piwnice, kondygnacje nadziemne, poddasza i strychy, dachy. Pożary lasów – zasady postępowania.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić rodzaje rozpoznania na miejscu akcji ratowniczej,
- wskazać źródła informacji,
- zdefiniować i omówić elementy terenu pożaru i terenu akcji,
- scharakteryzować formy działań taktycznych,
- rozróżnić obronę bliższą i dalszą,
- zbudować stanowisko gaśnicze zewnętrzne i wewnętrzne na klatce schodowej,
- omówić zasady gaszenia leśnych pożarów pokrywy gleby i przyziemne.

5. Podstawy działań ratowniczych podczas katastrof – 1 t., 2 pr.

Katastrofy w komunikacji drogowej – zabezpieczenie terenu. Katastrofy budowlane – rozpoznanie zagrożenia ludzi, zabezpieczenie miejsca katastrofy. Powodzie – rozpoznanie, informowanie o zagrożeniu, zasady ochrony terenu i obiektów, ewakuacja.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu uczeń powinien umieć:

- wymienić główne przyczyny kolizji i wypadków drogowych,
- określić niebezpieczeństwa występujące podczas katastrof w transporcie drogowym,
- zabezpieczyć teren działań,
- zgasić pożar za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego,
- zabezpieczyć poszkodowanych podczas prowadzonych działań ratowniczych,
- wymienić zagrożenia towarzyszące katastrofom budowlanym,

- rozpoznać zagrożenia dla ludzi,
- omówić zasady bezpiecznego przebywania w strefie zagrożonej,
- zabezpieczyć miejsce zdarzenia,
- omówić zasady i sposoby ochrony przed powodzią,
- omówić zasady ewakuacji ludzi, zwierząt i mienia podczas powodzi.

6. Pierwsza pomoc medyczna – 4 pr.

Apteczki pierwszej pomocy i zestawy ratownicze. Pierwsza pomoc przy ranach, krwotokach, złamaniach, zwichnięciach, urazach termicznych, porażeniach prądem elektrycznym, zatruciach. Postępowanie z poszkodowanym z podejrzeniem urazu kręgosłupa.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- ocenić stan poszkodowanego (przytomny, nieprzytomny),
- wymienić zdarzenia, w których może dojść do urazów kręgosłupa,
- zatamować krwawienie zewnętrzne,
- unieruchomić kończynę za pomocą podstawowych, prostych środków,
- udzielić pierwszej pomocy przy urazach termicznych oraz urazach po porażeniu elektrycznym,
- ułożyć poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej,
- zapewnić komfort cieplny, spokój i bezpieczeństwo do chwili przekazania poszkodowanego służbie medycznej,
- skompletować zawartość apteczki podręcznej.

Uwaga: umiejętności te powinny być przedmiotem systematycznej rocznej pracy w ramach ich nabywania, doskonalenia i uzupełniania.

**WZORCOWY PROGRAM SZKOLENIA
MŁODZIEŻOWYCH DRUŻYN POŻARNICZYCH**

Część I. 3.

DOWÓDCY

A. Wskazówki organizacyjno – metodyczne

1. Cele szkolenia.

Celem szkolenia według niniejszego programu jest przygotowanie członków MDP do pracy społecznej na rzecz ochrony przeciwpożarowej i służby w szeregach OSP, oraz do kierowania pracą drużyn młodzieżowych.

Program jest jednym z elementów szkolenia młodzieży do szeroko rozumianego bezpieczeństwa.

W wyniku nauczania absolwent powinien umieć:

- przedstawić organizację ochrony przeciwpożarowej, ochotniczych straży pożarnych i Związku OSP RP,
- scharakteryzować czynniki zagrożenia pożarowego oraz przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- upowszechniać ideę bezpieczeństwa pożarowego w swoim środowisku,
- planować i organizować pracę drużyny młodzieżowej,
- zachować się w mundurze i zastosować zasady służby wewnętrznej,
- udzielać pierwszej pomocy.

2. Warunki przyjęcia uczestników:

- przynależność do MDP przy OSP lub innej drużyny środowiskowej zajmującej się m.in. problematyką ochrony przeciwpożarowej,
- wiek 13 – 18 lat,
- ukończony kurs członków młodzieżowych drużyn pożarniczych,
- pisemna zgoda rodziców lub opiekunów na udział w szkoleniu.

3. Wskazówki metodyczne.

W procesie realizacji programu należy nawiązać do potrzeb i warunków środowiska lokalnego, w którym prowadzić będą działalność członkowie drużyny.

Zajęcia powinny być prowadzone w sposób dostosowany do możliwości poznawczych i fizycznych młodzieży.

W toku zajęć dydaktycznych należy stosować i racjonalnie łączyć różne metody pracy jak: pogadankę, opowiadanie, opis, metodę problemową, pokaz, ćwiczenia, zajęcia praktyczne, zabawę itp. Przy doborze metod nauczania należy brać pod uwagę: cele kształcenia, materiał nauczania i szczegółowe zadania dydaktyczne.

W procesie kształcenia umiejętności i nawyków powinny wystąpić następujące etapy:

- uświadomienie słuchaczom nazwy i znaczenia danej umiejętności,
- sformułowanie na podstawie wcześniej opanowanych wiadomości reguł postępowania,
- wzorcowe wykonanie danej czynności przez instruktora,
- pierwsze czynności słuchaczy wykonane przy stałej kontroli ze strony instruktora,
- systematyczne i samodzielne wykonywanie przez słuchaczy ćwiczeń rozłożonych odpowiednio w czasie.

Zajęcia praktyczne należy poprzedzić instruktażem wstępnym, w czasie którego instruktor zapoznaje słuchaczy z tematem zajęć, procesem ćwiczenia umiejętności, organizacją ćwiczeń, budową sprzętu, przepisami bhp oraz pobudza ich motywację do

starannego wykonania ćwiczeń i zadań.

W toku ćwiczenia umiejętności instruktor kontroluje poprawność ich wykonania, a w razie zauważenia błędów koryguje je w ramach instruktażu indywidualnego.

W ostatniej fazie zajęć należy przeprowadzić instruktaż końcowy, na który składa się podsumowanie zajęć, analiza popełnionych podczas ćwiczenia błędów i ich przyczyn oraz ocena wyników ćwiczeń.

Zajęcia praktyczne powinny być prowadzone w grupach do 10 osób.

4. Organizacja szkolenia.

Szkolenie można organizować w następujących formach:

- jednorazowego sześciodniowego kursu,
- nauczania prowadzonego cyklicznie na zbiórkach w dniach i w czasie dogodnym dla uczestników kursu,
- nauczania w czasie obozu szkoleniowo-wypoczynkowego. Program ten stanowi wówczas integralną część całego planu obozowej pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Szkolenie dowódców MDP prowadzą oddziały Związku we współpracy z właściwymi terenowo komendami PSP.

Zajęcia na kursie prowadzić mogą:

- członkowie OSP posiadający ukończone szkolenie podstawowe strażaków ratowników OSP i szkolenie instruktorów MDP lub przygotowanie pedagogiczne,
- inne osoby o odpowiednim przygotowaniu merytorycznym i pedagogicznym (strażacy PSP, lekarze, nauczyciele itp.)

Organizatora szkolenia obowiązują:

- wybór formy szkolenia,
- zapewnienie odpowiednio przygotowanych instruktorów,
- przygotowanie środków i materiałów dydaktycznych,
- powołanie uczestników,
- zgłoszenie miejsca i terminu nauczania oraz liczby słuchaczy do właściwej, nadrzędnej jednostki organizacyjnej ZOSP RP,
- prowadzenie dokumentacji nauczania (lista obecności, dziennik zajęć).

Kształcenie należy zakończyć sprawdzianem składającym się z dwóch części obejmujących: przygotowanie teoretyczne (testy, pytania, zadania do samodzielnego opracowania itp.) i praktyczne (ćwiczenia, zajęcia praktyczne itp.). Zwieńczeniem kursu może być też zorganizowanie i przeprowadzenie eliminacji do Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej.

Słuchacze, którzy osiągną pozytywne wyniki z obu części sprawdzianu otrzymują zaświadczenia o ukończeniu **kursu dowódców Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych OSP** według wzoru.

Zaświadczenia wydają organizatorzy kursu tzn. właściwe Oddziały Związku OSP RP. Organizator jest zobowiązany do prowadzenia ewidencji wydanych zaświadczeń.

Wiadomości i umiejętności nabyte podczas szkolenia należy systematycznie uaktualniać, rozszerzać i pogłębiać w toku samokształcenia. Powinny stanowić one podstawę do szukania nowych interesujących form pracy drużyn młodzieżowych, wykraczających po za stereotypowy udział w zawodach pożarniczych.

5. Plan nauczania.

Lp	Przedmiot nauczania	Liczba godzin		
		Teoria	Praktyka	Razem
1.	Zagadnienia ogólne	4	4	8
2.	Zapobieganie pożarom i miejscowym zagrożeniom	3	4	7
3.	Ratownictwo	3	8	11
4.	Metodyka pracy MDP	3	11	14
O g ó ł e m:		13	27	40

Użycie celowo określeń: „teoria” i „praktyka” zamiast „wykład” i „ćwiczenia” wskazuje na możliwość wykorzystania wszelkich metod i form pracy dydaktyczno-wychowawczej. Podział czasu pracy na oba zakresy jest wskazówką umożliwiającą organizatorom sprawniejsze planowanie i organizację zajęć.

B. Treści szkolenia

I. Zagadnienia ogólne.

Lp	T e m a t z a j ę ć	Teoria	Praktyka	Razem
1.	Organizacja ochrony ludności w Polsce	1	-	1
2.	Służba wewnętrzna	1	1	2
3.	Musztra pododdziałów zwartych	-	2	2
4.	Obyczaj i ceremoniał pożarniczy	-	1	1
5.	Historia ochrony przeciwpożarowej	2	-	2
Razem:		4	4	8

1. Organizacja ochrony ludności w Polsce – 1 t.

Zadania osób fizycznych i prawnych w zakresie ochrony ludności. Zadania jednostek organizacyjnych ochrony ppoż. w stanach nagłych zagrożeń. Prawne podstawy prowadzenia działań ratowniczych. Uprawnienia kierującego działaniami ratowniczymi. Udział młodzieży w działaniach ratowniczych.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić podstawowy cel ochrony ludności,
- wskazać zadania administracji rządowej i samorządowej w zakresie ochrony ludności,
- omówić zadania jednostek ochrony przeciwpożarowej w zakresie ochrony ludności,
- wymienić obowiązki osób fizycznych i prawnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- wymienić uprawnienia kierującego działaniami ratowniczymi,
- omówić zasady i możliwości udziału młodzieży w działaniach ratowniczych.

2. Służba wewnętrzna – 1 t, 1 p.

Zależność służbowa. Wydawanie i wykonywanie rozkazów i poleceń. Wchodzenie do pomieszczeń służbowych. Wzajemne zwracanie się strażaków do siebie. Składanie raportów, meldunków i skarg. Dyżur i służba wartownicza.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- zastosować zasady obowiązujące podczas wchodzenia do pomieszczeń służbowych,
- sformułować raport i meldunek,

- wypełnić obowiązki dyżurnego podczas zgrupowań i obozów,
- wypełnić służbę wartowniczą podczas zgrupowań i obozów.

3. Musztra pododdziałów zwartych – 2 p.

Szyk – jego elementy i rodzaje. Zachowanie się w szyku. Występowanie strażaków z kolumny. Odstępowanie i odginanie skrzydeł. Tworzenie kolumny marszowej. Marsz i zatrzymywanie się. Zmiana kierunku marszu. Oddawanie honorów przez ugrupowania rozwinięte i marszowe.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- utworzyć pieszy pododdział zwarty,
- zmienić front szyku, wystąpić z szyku,
- zachować się podczas przemarszu pododdziału pieszego,
- wydać poprawne komendy.

4. Obyczaj i ceremoniał pożarniczy – 1 t.

Etyka w służbie pożarniczej. Wartości moralne i społeczne strażaka. Współdziałanie w służbie strażackiej. Uczestnictwo w życiu publicznym. Obyczaj w służbie strażackiej. Obchody świąt państwowych i pożarniczych. Występowanie ze sztandarem. Ceremonie zbiorowe. Wyróżnienia. Uroczystości wewnętrzne drużyny.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- zachować się w mundurze podczas wystąpień publicznych w środowisku społecznym, podczas udziału w uroczystościach obchodów świąt państwowych i pożarniczych,
- opracować scenariusz uroczystości w drużynie.

5. Historia ochrony przeciwpożarowej – 2 t.

Początki organizacji zabezpieczenia przed pożarami i ich skutkami. Organizacja zwalczania pożarów w okresie średniowiecza. Ochrona przeciwpożarowa w czasie zaborów i w okresie dwudziestolecia międzywojennego. Działalność straży pożarnych w czasie II wojny światowej – strażacki ruch oporu. Ochrona przeciwpożarowa po II wojnie. Związek OSP i jego rola w rozwoju ochrony przeciwpożarowej. Młodzież i kobiety w służbie pożarniczej.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu uczeń powinien umieć:

- przedstawić rys historyczny rozwoju pożarnictwa w Polsce,
- omówić rozwój techniki pożarniczej,
- wskazać najważniejsze wydarzenia wpływające na organizację ochrony ppoż. w kraju.

II. Zapobieganie pożarom i miejscowym zagrożeniom

L p	Temat zajęć	Teoria	Praktyka	Razem
1.	Zagrożenie pożarowe budynków	1	1	2
2.	Zagrożenie pożarowe w gospodarce rolnej i leśnej	1	1	2
3.	Działalność popularyzatorska	1	2	3
Razem:		3	4	7

1. Zagrożenie pożarowe budynków – 1 t, 1 p.

Budynki i ich odporność pożarowa. Strefy pożarowe. Oddzielenia przeciwpożarowe. Drogi ewakuacyjne i dojazdowe. Instalacje: elektryczna, gazowa i wodna. Czynniki wpływające na zagrożenie budynków.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- zdefiniować pojęcie budynku,
- wyjaśnić zadania oddzieleń przeciwpożarowych,
- wyjaśnić znaczenie podziału obiektu na strefy pożarowe,
- omówić warunki stawiane dla dróg ewakuacyjnych,
- omówić zagrożenia wynikające z niewłaściwego użytkowania instalacji elektrycznych oraz instalacji gazowych,
- przeprowadzić ewakuację.

2. Zagrożenie pożarowe w gospodarce rolnej i leśnej – 1 t, 1 p.

Charakterystyka zagrożeń w domowym gospodarstwie rolnym. Składowanie płodów rolnych. Przyczyny pożarów leśnych. Zagrożenie pożarowe obszarów leśnych. Zabezpieczenie przeciwpożarowe lasów, torfowisk i terenów śródleśnych. Zasady bezpiecznego biwakowania.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- scharakteryzować zagrożenie pożarowe w domowym gospodarstwie rolnym,
- omówić zasady składowania płodów rolnych,
- scharakteryzować zagrożenie pożarowe obszarów leśnych,
- wskazać sposoby przeciwpożarowego zabezpieczenia lasów,
- przygotować bezpieczne obozowisko.

3. Działalność popularyzatorska – 1 t, 2 p.

Popularyzacja przepisów przeciwpożarowych. Formy działalności informacyjnej: prasa, radio, telewizja. Oddziaływania lokalne: plakaty, gazetki i fotogazetki, pogadanki, konkursy itp. Udział młodzieży w działalności zapobiegawczej.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- scharakteryzować rolę mediów na rzecz poprawy bezpieczeństwa pożarowego,
- omówić formy szeroko pojętych oddziaływań zapobiegawczych,
- przygotować materiały informacyjne dla placówek szkolno-wychowawczych,
- zorganizować pogadankę na temat bezpieczeństwa pożarowego.

III. Ratownictwo

Lp	T e m a t z a j ę ć	Teoria	Praktyka	Razem
1.	Podstawowe formy walki z pożarem	1	2	3
2.	Podstawowe techniki gaszenia pożarów	1	2	3
3.	Zabezpieczenie ciągłości działań	1	1	2
4.	Sprzęt ochrony osobistej	-	1	1
5.	Sprzęt ratownictwa technicznego	-	2	2
Razem:		3	8	11

1. Podstawowe formy walki z pożarem – 1 t., 2 p.

Natarcie jako podstawowa forma walki z pożarem. Natarcie wewnętrzne i zewnętrzne: na front, obwód (część obwodu – skrzydła), powierzchnię i objętość pomieszczenia. Natarcie na ognisko pożaru. obrona jako zachowawcza forma walki z pożarem. Obrona bliska i dalsza (osłona). Obrona przez opóźnianie. Działania połączone. Czynniki decydujące o skuteczności działań gaśniczych. Intensywność podawania środków gaśniczych.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić formy działań taktycznych,
- rozróżnić formy natarcia i określić zasady ich zastosowania,
- wskazać w jakich formach może być podjęta obrona,
- omówić zadania natarcia i obrony,
- wymienić czynniki, od których zależy skuteczność działań gaśniczych,
- zająć stanowiska gaśnicze w natarciu i obronie.

2. Podstawowe techniki gaszenia pożarów – 1 t, 2 p.

Budowa linii węzowych w różnych sytuacjach. Miejsce ustawienia rozdzielacza. Pozycja prądownika podczas pracy. Zadania prądownika. Dobór i operowanie prądami gaśniczymi wody i piany.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- dokonać podziału linii gaśniczych,
- omówić zasady budowy linii węzowych,
- zbudować linię ssawną, zasilającą, główną i gaśniczą,
- ustawić rozdzielacz,
- poprowadzić linię węzową przez przeszkody (krawędzie, drogi, torowiska, rowy),
- wymienić sposoby zabezpieczenia linii węzowej prowadzonej na wysokości (klatki schodowe, drabina),
- zająć różne pozycje prądownika,
- omówić zadania prądownika,
- podać prąd gaśniczy wody i piany podczas pożarów zewnętrznych i wewnątrz obiektu.

3. Zabezpieczenie ciągłości działań – 1 t, 1 p.

Techniczne środki zabezpieczenia łączności. Meldunki i ich przekazywanie. Zabezpieczenie logistyczne akcji (wyżywienie, nocleg, zabezpieczenie medyczne itp.). Opieka nad poszkodowanymi. Ochrona mienia.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- obsłużyć radiotelefon przenośny i przewoźny,
- sformułować i przekazać meldunek z miejsca akcji.

4. Sprzęt ochrony osobistej – 1 p.

Ubrania ochronne, ich elementy i przeznaczenie (ubrania żaroodporne, ochrony chemicznej, kwasoodporne). Ogólna budowa aparatu oddechowego. Zasady eksploatacji i konserwacji. Sygnalizatory bezruchu.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić zakres stosowania ubrań,
- określić cel i zakres stosowania aparatów ochrony dróg oddechowych,
- omówić elementy składowe powietrznego aparatu oddechowego,
- wykonać czynności sprawdzające przed użyciem aparatu oddechowego,
- dokonać podstawowych zabiegów konserwacyjnych,
- wskazać przeznaczenie sygnalizatora bezruchu,
- obsłużyć sygnalizator bezruchu.

5. Sprzęt ratownictwa technicznego – 2 p.

Pneumatyczne i hydrauliczne zestawy ratownicze: rozpierak szczękowy, nożyce, rozpieracz kolumnowy, pompy hydrauliczne, poduszki podnoszące. Piły do drewna, betonu i stali. Młoty udarowe. Wyciągarki. Podręczny sprzęt burzący: bosaki, sagany, inopór, nożyce ręczne. Przeznaczenie, zasady użycia, konserwacja.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- podzielić sprzęt i określić jego przeznaczenie,
- wymienić i rozpoznać narzędzia i osprzęt wchodzące w skład zestawu hydraulicznego i pneumatycznego,
- wymienić i rozpoznać narzędzia i osprzęt wchodzące w skład zestawu pneumatycznego,
- omówić przeznaczenie poszczególnych narzędzi,
- wymienić zasady bezpiecznego posługiwania się sprzętem hydraulicznym i pneumatycznym.

IV. Metodyka pracy MDP

Lp	T e m a t z a j ę ć	Teoria	Praktyka	Razem
1.	Grupa społeczna	1	-	1
2.	Formy pracy drużyn młodzieżowych	1	7	8
3.	Planowanie pracy i realizacja zadań	-	2	2
4.	Szkolenie w MDP	1	2	3
Razem:		3	11	14

1. Grupa społeczna - 1 t.

Charakterystyka więzi formalnych i nieformalnych w drużynie. Czynniki warunkujące zwartość i spójność grupy oraz jej efektywną pracę. Normy grupowe. Cele grupowe a indywidualne, ich wzajemne powiązanie dla dobra zespołu i zaspokojenia potrzeb członków grupy. Rola dowódcy drużyny. Współpraca ze środowiskiem lokalnym.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- scharakteryzować więzi międzyludzkie,
- omówić od czego zależy osiągnięcie sukcesu przez zespół,
- omówić normy grupowe i wskazać mechanizm ich powstawania,
- omówić sposób zakreślania celów pracy grupy,
- wskazać na rolę dowódcy w ustalaniu celów działania grupy,
- wskazać na współzależność między środowiskiem lokalnym a grupą społeczną jaką stanowi MDP.

2. Formy pracy drużyn młodzieżowych - 1 t, 7 p

Regulaminowa działalność drużyn młodzieżowych. Udział w szkoleniach. Działalność prewencyjna – propagowanie zagadnień ochrony przeciwpożarowej. Działalność kulturalno-oświatowa – wieczorki, konkursy, spotkania z ciekawymi ludźmi itp., Zespoły zainteresowań – wokalnno-muzyczne, teatralne, recytatorskie, plastyczne, fotograficzne itp. imprezy otwarte – pogadanki, prezentacja prac zespołów zainteresowań. Działalność sportowo-rekreacyjna – zawody pożarnicze, gry zespołowe, gry świetlicowe, zawody sportowe (wybrane dyscypliny), wycieczki, biwaki, rajdy. Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej. Konkurs plastyczny „Młodzież zapobiega pożarom”. Zdobywanie specjalności MDP.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wskazać możliwe do podjęcia formy pracy drużyny,
- przygotować materiały propagandowe z zakresu bezpieczeństwa pożarowego (także powszechnego),
- zorganizować dowolną imprezę o charakterze kulturalno-oświatowym, sportowym,
- zorganizować wycieczkę np. do ciekawych miejsc w najbliższym sąsiedztwie,
- wymienić warunki udziału w Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym „Młodzież zapobiega pożarom” oraz Ogólnopolskim Turnieju Wiedzy Pożarniczej,
- znać zasady zdobywania odznak członków MDP,
- znać regulamin zdobywania specjalności pożarniczych.

3. Planowanie pracy i realizacja zadań - 2 p

Cel i zasady opracowywania planów pracy drużyny. Rodzaje planów. Źródła planów i udział członków drużyny w ich tworzeniu. Cechy dobrego planu (celowość, wykonalność, wewnętrzna zgodność, racjonalność, określenie czasu, giętkość itp.). Budowa planu. Realizacja i kontrola wykonania planu pracy drużyny. Analiza planów.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- omówić zasady opracowywania planów pracy drużyny,
- opracować krótko i długoterminowy plan pracy,
- wymienić cechy dobrego planu,
- dokonywać bieżącej i końcowej analizy realizacji planów pracy.

4. Szkolenie MDP - 1 t, 2 p.

Zasady i metody nauczania. Formy pracy szkoleniowej i wychowawczej. Organizacja zbiórki szkoleniowej. Cechy dobrej zbiórki. Metodyczne i techniczne przygotowanie zajęć. Pomoce dydaktyczne i ich dobór do zadań i celów zajęć. Konspekt zajęć. Zasady higieny szkolnej. Dokumentacja szkoleniowa. Dokumentacja pracy drużyny.

Cele do osiągnięcia

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wskazać na podstawowe zasady nauczania,
- scharakteryzować podstawowe metody nauczania,
- wybrać odpowiednią do założonych celów organizacyjną formę pracy,
- dobrać odpowiednie pomoce i środki dydaktyczne stosownie do tematyki zajęć,
- stosować podczas zajęć zasady bezpieczeństwa i higieny pracy,
- udokumentować pracę drużyny.

Bibliografia:

1. ABC strażaka ochotnika 1. Podręcznik szkolenia szeregowców OSP, Gdańsk 1996.
2. ABC strażaka ochotnika 2. Podręcznik szkolenia członków młodzieżowych i harcerskich drużyn pożarniczych, Gdańsk 1998.
3. ABC strażaka ochotnika 3. Pierwsza pomoc, Gdańsk 2002.
4. ABC strażaka ochotnika 4. „Młodzież zapobiega pożarom” materiały szkoleniowe dla uczestników Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej, Gdańsk 2000.
5. ABC strażaka ochotnika 5. Zawody sportowo-pożarnicze. Regulaminy, Gdańsk 2000.
6. ABC strażaka ochotnika 6. Regulamin umundurowania, Warszawa 2000.
7. ABC strażaka ochotnika 7. Ceremoniał ochotniczych straży pożarnych, Warszawa 2000.
8. ABC strażaka ochotnika 9. Regulamin nadawania odznak i wyróżnień, Gdańsk 2000.
9. ABC strażaka ochotnika 10. Podręcznik dowódców OSP, Gdańsk 2001.
10. ABC strażaka ochotnika 12. Historia ochrony przeciwpożarowej do 1918 r., Gdańsk 2003.
11. ABC strażaka ochotnika 13. Taktyka, Gdańsk 2003.
12. ABC strażaka ochotnika 14. Zawody CTIF - OSP. Gdańsk 2004.
13. Książka pracy MDP, Gdańsk 2003.
14. Akcje ratownicze podczas katastrof budowlanych, Tłum. J. Kielin, Kraków 1999.
15. Bednarek Z., Marciniak A., Działania ratownicze podczas katastrof budowlanych, Kraków 1995.
16. Bezpieczeństwo pożarowe lasów, Warszawa 2000.
17. Bielicki P.P., Organizacja pracy w zastępie gaśniczym, Częstochowa 2000.
18. Bielicki P.P., Podstawy taktyki gaszenia pożarów, Kraków 1996.
19. Bielicki P.P., Proces spalania a pożar, Częstochowa 2001.
20. Bielicki P.P., Ratownictwo i ewakuacja podczas pożaru, Częstochowa 2001.
21. Bielicki P.P., Rozpoznanie pożaru, Częstochowa 2001.
22. Borowski P., Poradnik zabezpieczenia przeciwpożarowego wsi i obiektów gospodarki rolnej, Warszawa 1989.
23. Borowski P., Pożarnicze ABC dla młodzieży, Warszawa 1984.
24. Ceremoniał pożarniczy, Warszawa 1998.
25. Gil D., Placek P., Armatura wodna i pianowa, Częstochowa 2003.
26. Jaworski A., Wilczur J., Strażacka wierność. Z dziejów strażackiego antyhitlerowskiego ruchu oporu w okupowanej stolicy w latach 1939–1945, Warszawa 1986.
27. Karlikowski T., Pożary lasu, Warszawa 1975.
28. Kuta S., Ochotnicze straże pożarne w Polsce Ludowej 1944-1975, Warszawa 1987.
29. Krajowy system ratowniczo-gaśniczy, Warszawa 2000.
30. Konecki M., Król B., Wróblewski D., Nowoczesne metody działań ratowniczo-gaśniczych, Warszawa.
31. Kwiatkowski A., Orłowski A., Jak zapobiegać pożarom na wsi, Warszawa 1982.
32. Lankajtes J., BHP w strażach pożarnych, Warszawa 1974.
33. Olejnik T., Towarzystwa Ochotniczych Straży Ogniowych w Królestwie Polskim, Warszawa 1996.
34. Pałowski S., Pożary kościołów i kaplic, Warszawa 1974.
35. Pofit-Szczepańska M., Wybrane zagadnienia z chemii ogólnej, fizykochemii spalania i rozwoju pożarów, Kraków 1994.
36. Przystosowanie obronne, Warszawa 1996.
37. Rączkowski M., Ratownictwo i gaszenie pożarów szpitali, Warszawa 1972.
38. Regulamin musztry straży pożarnej, Warszawa 1981.
39. Schoreder M., Teoria i doświadczenie w ratownictwie, Poznań 1999.
40. Schroeder M., Wypadki w komunikacji drogowej.
41. Wolanin J., Zarządzanie bezpieczeństwem. Wybrane zagadnienia ochrony ludności,

Warszawa.

42. Abramowicz M., Adamski R., Bezpieczeństwo pożarowe budynków, Warszawa.
43. Marciniak A., Działania ratownicze w obszarze zagrożenia radiologicznego, Warszawa.
44. Derecki T., Sprzęt pożarniczy do podawania wody i piany gaśniczej, Warszawa.
45. Kamiński A., Sytuacje pożarowe, siły i środki niezbędne w działaniach taktycznych, Warszawa.
46. Sobolewski M., Mizerski A., B. Król., Zastosowanie piany do gaszenia pożarów, Warszawa.
47. Wolański R., Ratownicza hydraulika siłowa, Kraków 1999.
48. Guzewski P., Pawłowski R., Ranecki J., Ubrania ochronny przeciwchemicznej, Poznań 1997.
49. Ranecki J., Ratownictwo chemiczno-ekologiczne, Poznań 1998.
50. Szaflik R. J., Dzieje ochotniczych straży pożarnych, Warszawa 2001.
51. Taktyka działań ratowniczych. Zasady postępowania. Działania gaśnicze, Częstochowa 1998.
52. Wilczkowski S., Środki gaśnicze, Kraków 1999.
53. Wiler K., Ochrona lasów przed pożarami, Poznań 2000.
54. Zagórski J.P., Mały słownik pożarniczy, Warszawa 1990.
55. Pilawski W., Historia sikawek, motopomp i samochodów pożarniczych, Warszawa 1994.
56. Pilawski W., Polska prasa pożarnicza 1882-2002, Warszawa 2002.
57. Pilawski W., Chronologia powstania ochotniczych straży pożarnych na ziemiach polskich w latach 1845-1890 r., Warszawa 1998.
58. Jabłonowski W., Michalski A., Rudolf R., Wojnowski D., Święty Florian w tradycji europejskiej, Warszawa 1994.
59. Pilawski W., Umundurowanie straży pożarnych 1887-1982, Warszawa 1994.
60. Jabłonowski W., O ogniu – od starożytności do współczesności, Mysłowice 2004.
61. Jabłonowski W., Józef Tuliszkowski pionier polskiego pożarnictwa, Warszawa 1995.
62. Jabłonowski W., Warszawska Straż Ogniowa (1836-1939), Warszawa 2001.

Czasopisma:

- „Strażak”,
- „Przegląd Pożarniczy”,
- „Magazyn Ratowniczy 998”,
- „Ratownictwo Polskie”,
- „W akcji”,
- „Zagrożenia”.

WZORCOWY PROGRAM SZKOLENIA MŁODZIEŻOWYCH DRUŻYN POŻARNICZYCH

Część II

DOKUMENTACJA SZKOLEŃ MŁODZIEŻOWYCH DRUŻYN POŻARNICZYCH

- **KANDYDATÓW**
- **CZŁONKÓW**
- **DOWÓDCÓW**

.....
(pieczęć podłużna)

Z A Ś W I A D C Z E N I E

Dh
(imię i nazwisko)

s./c.

urodzony(a) dnia r. w

woj.

uczestniczył(a) w okresie od r. do r.

w szkoleniu

Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych Ochotniczych Straży Pożarnych

według programu z dnia r.

przeprowadzonym w.....

przez

i uzyskał(a) wynik pozytywny

Nr

.....
(miejsowość, data)

.....
(pieczęć i podpis)

.....
(pieczęć podłużna)

EWIDENCJA SŁUCHACZY SZKOLENIA

..... Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych OSP
prowadzonego w okresie od r. do

W

Lp	Nazwisko i imię	Imię ojca	Data i miejsce urodzenia województwo	Jednostka OSP	Adres zamieszkania	Nr zaświadczenia	Podpis
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							

Sporządził:

Sprawdził:

.....
(pieczęć i podpis organizatora)

.....
 (pieczęć podłużna)

ROZKŁAD ZAJĘĆ SZKOLENIA

..... Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych OSP
 prowadzonego w okresie od r. do r.

W

Data	T e m a t z a j ę ć					
	1. od do	2. od do	3. od do	4. od do	5. od do	6. od do

ZATWIERDZAM

.....
 (pieczęć i podpis organizatora)

Uzgodniono: Zarząd Oddziału ZOSP RP w

.....
 (pieczęć i podpis)

.....
 (miejscowość, data)

.....
(pieczęć podłużna)

ARKUSZ EGZAMINACYJNY SZKOLENIA

..... Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych OSP

Prowadzonego w okresie od r. do r.

W

Komisja w składzie (nazwisko i imię, stopień/funkcja):

Przewodniczący:

Członkowie:

dokonała następującej oceny uczestników szkolenia:

Lp	Nazwisko i imię	Wynik*			Uwagi	Nr zaświadczenia
		Teoria	Praktyka	Ogólny		
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

*Np. zaliczony - +, niezaliczony -

Komisja oceniająca:

Przewodniczący Komisji:

.....

Członkowie:

.....

.....

Województwo

Powiat

Gmina

Miejscowość

.....
(miejscowość, data)

.....
(pieczęć podłużna)

PROTOKÓŁ

z zakończenia szkolenia..... Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych OSP
prowadzonego w okresie od r. dor.

w

Komisja w składzie (nazwisko i imię, stopień/funkcja):

Przewodniczący:

Członkowie:

.....

ustaliła, że:

1.Szkolenie rozpoczęto dnia r., zakończono r.

2.W szkoleniu uczestniczyło, szkolenie ukończyło osób.

3. Uzyskało wyniki: pozytywne, negatywne osób.

4.Do egzaminu nie dopuszczono osób z powodu

.....

.....

5.Ocena wyników egzaminu:

.....

.....

6.Ocena organizacji szkolenia:

.....

.....

7.Wnioski Komisji Egzaminacyjnej:

.....

.....

Komisja Oceniająca:

Przewodniczący

.....

Członkowie:

.....

.....

.....
(miejsowość, data)

